

Een vliegende start

Schoolbrede opening van de Grote Rekendag¹

Een keer per jaar is het op een woensdag in april op veel scholen rekenfeest. Dan is 'de Grote Rekendag', een dagdeel met talrijke uitdagende en inspirerende activiteiten voor leerlingen en leraren rond een bepaald rekenthema. Tijdens de Grote Rekendag gaat alles net even anders dan op andere schooldagen. De leerlingen zijn de hele dag bezig met één vak, rekenen. Dat rekenen blijft niet beperkt tot de eigen klas. Soms moet er wat gemeten of gebouwd worden in de gang of op het schoolplein..

Kraak de code. Foto: Martine van Schaik

Een rekenfeestje beginnen

De schoolbrede start van de Grote Rekendag vindt bij voorkeur niet in de eigen groep plaats, want een rekenfeest als de Grote Rekendag vraagt natuurlijk om een gezamenlijk aftrap. Deze opening met de hele school is een leuk sociaal gebeuren. Maar dat is zeker niet de enige reden om voor een gemeenschappelijke aftrap te kiezen. De schoolbrede start is waarschijnlijk het enige moment in het jaar dat alle leerlingen tegelijkertijd met eenzelfde reken-wiskundeactiviteit bezig zijn. Dat maakt de start van de Grote Rekendag uniek. Maar er is meer. Het

schoolbrede begin van de Grote Rekendag brengt kinderen in de stemming voor de dag en vormt de aanleiding om in de klas verder aan de slag te gaan met de voor de verschillende groepen ontwikkelde activiteiten.

De schoolbrede start van de Grote Rekendag is de smaakmaker en daarom presenteren we hier enkele van deze smaakmakers van de afgelopen jaren. We laten zien in welke sfeer we leerlingen met de activiteit willen brengen en hoe in grote lijnen het vervolg eruit ziet. Wanneer deze beschrijvingen smaken naar meer: u kunt alle mate-

rialen van de Grote Rekendag vinden op www.rekenweb.nl.

Wekkers

De titel van de zesde Grote Rekendag in 2008 was 'Het is tijd!'. Met deze titel maakten we duidelijk dat leerlingen gedurende de dag met tijd aan de slag gingen. We vroegen leerlingen die dag allemaal een wekker mee te nemen en die te laten aflopen precies op het moment dat de Grote Rekendag van start zou gaan.

Terwijl de leerlingen aan de hand van een grote geprojecteerde klok in de aula van de school aftellen naar het begin van de dag, gaan er wekkers af. De eerste wekkers gaan zelfs af als de leerlingen nog niet eens allemaal in de aula zitten. Steeds gaat er weer een wekker af en dat gaat door tot de leerlingen een minuut of 10 na de opening in hun eigen lokaal zitten. Daar ligt het gespreksonderwerp voor de hand. Wat gebeurde er nu steeds in de aula? En...waarom lukt het niet zo goed om al die wekker tegelijk af te laten lopen? De opening had de toon gezet. De komende uren zouden allerlei facetten van 'tijd' passeren.

Kluis

In 2009 ging het tijdens de Grote Re-

kendag over geld. Bij geld past een kluis en daarom kozen we ervoor een kluis een centrale rol te laten spelen bij het openen van de zevende Grote Rekendag.

In de kluis liggen opdrachten en materialen die de leerlingen tijdens de dag nodig hebben. Een kluis is echter moeilijk te openen en de taak van de leerlingen tijdens deze schoolbrede startactiviteit is ontdekken hoe de kluis geopend kan worden.

We lieten aan de lokale organisatoren over hoe ze dit wilden vormgeven. Soms werd de kluis geopend door een (echte) wethouder, burgemeester of bankdirecteur. Andere scholen kozen voor een rekenactiviteit om een toegangscode te kraken. Dit rekenwerk had weliswaar weinig met het thema 'geld' te maken, maar toonde wel een ander aspect van de Grote Rekendag. Het organiseren van deze rekendag maakt dat het team zelf en gezamenlijk werkt aan een geheel eigen invulling van de voor de Grote Rekendag gekozen thematiek.

Auto

De achtste Grote Rekendag in 2010 had 'meten' als onderwerp. Dat betekende dat we een uitdagende meetactiviteit voor alle leerlingen moesten ontwikkelen als start voor dit rekenfeest. We kozen ervoor de auto van de directeur van de school te laten vullen met leraren. 'Hoeveel kunnen er in?', was de eenvoudige vraag. Deze vraag is enkele dagen voor de Grote Rekendag onderwerp van gesprek in alle groepen. De leerlingen beredeneren – ieder op hun eigen niveau – bij hoeveel leraren de deuren van de auto nog net gesloten kunnen worden.

Alle groepen staan met hun bordje op het schoolplein. Ze moedigen de leerkrachten aan om plaats te nemen in de auto, totdat het aantal in de auto overeenkomt met het getal op het bordje. Wanneer dit aantal in de auto heeft plaatsgenomen, beginnen andere leerlingen te joelen. Als er nu nog een bij komt, hebben zij het juiste aantal geraden. Zo gaat het vullen van

de auto door totdat uiteindelijk blijkt dat een groep gewonnen heeft. Tot grote teleurstelling van de leerlingen in groep 8 is het een van de kleutergroepen die het precies goed heeft. Dat maakt indruk en is reden genoeg voor de leerlingen om bij terugkomst in de klas de redeneringen die in groep 8 naar voren gebracht zijn om tot hun schatting te komen nog eens goed tegen het licht te houden.

Zelf doen?

Op woensdag 13 april 2011 vindt de negende Grote Rekendag plaats. Tijdens deze dag gaat het om combinatoriek en het proeven aan kans, zonder direct met kansen te gaan rekenen. Ook voor deze Grote Rekendag ontwierpen we een schoolbrede aftrap. Bij deze aftrap zetten we leerlingen aan het denken in hoeverre een spel eerlijk of oneerlijk is. Bovenstaande voorbeelden tonen dat de schoolbrede start een werkelijk feestelijk begin van de dag is, als het team eigen elementen toevoegt aan het idee dat ontwikkelaars in het boek hebben neergelegd. Wij dagen u uit om deel te nemen aan deze negende Grote Rekendag en daarin uw eigen keuzes te maken. Want ons doel is dat u van deze dag uw eigen rekenfeest maakt.

De auteurs zijn medewerkers van het Freudenthal Instituut van de Universiteit Utrecht en ontwikkelaars van de Grote Rekendag.

Noot

<http://www.fi.uu.nl/rekenweb/grotrekendag/>

Hoeveel leerkrachten passen er in één auto? Foto: Ronald Keijzer